

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

“ 05 ” 02 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОЕКТУВАННЯ ОБ’ЄКТІВ РЕКЛАМИ

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації «Дизайн реклами»

Київ – 2020

Розробник:

Кравченко Наталія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Рибінський Борис Антонович, викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 10 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри дизайну _____ Н.І.Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
022 «Дизайн»
«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми
022 «Дизайн» _____ В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи _____ А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __ 20__ р., протокол № __

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

“ _____ ” _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОЕКТУВАННЯ ОБ’ЄКТІВ РЕКЛАМИ

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації «Дизайн реклами»

Київ – 2020

Розробник:

Кравченко Наталія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Рибінський Борис Антонович, викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 10 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри дизайну _____ Н.І.Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
022 «Дизайн»

«   » _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми

022 «Дизайн» _____ В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено

«   » _____ 2020 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____ А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «   » 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «   » 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «   » 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «   » 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/годин	<i>5/150</i>	
Курс	4	-
Семестр	8	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	42	-
Форма семестрового контролю	Залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності для самостійного творчого вирішення завдань професійної діяльності, формування творчого світогляду студентів та розвиток дизайн-мислення в композиційній творчості, що базується на взаємодії графічного проектування та художньої творчості.

В процесі освітньо-професійної підготовки майбутнього дизайнера дисципліна «Проектування об'єктів реклами» має пропедевтичний характер. Формування професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну здійснюється від набуття студентами знань та навичок для самостійного творчого вирішення дизайнерських задач щодо створення площинних композицій через формування об'ємно-просторових композицій до реалізації глибинно-просторових композицій як фундаментальної основи проектної діяльності. При цьому студентами вивчаються різні аспекти професійної діяльності дизайнера з урахуванням впливу сучасного прогресу на методи й

форми проектної роботи.

Завданнями дисципліни «Проектування об'єктів реклами» є:

- ознайомлення з теоретичними основами мистецтва композиції та гармонізації художніх форм;
- оволодіння засобами графічної формалізації й стилізації, сучасними та класичними техніками композиційних прийомів;
- набуття вмінь та навичок у матеріалізації інформації та створенні художніх образів засобами композиції;
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

Фахові компетентності базові (Організаційна, Мистецтвознавча) та спеціальні (Проектно-творча, Технологічна), а саме:

- Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати дизайнерську діяльність та взаємодію її суб'єктів.
- Володіння професійним термінологічним апаратом.
- Знання історії та теорії стилів, напрямів і течій у мистецтві й дизайні.
- Здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та прийомів провідних дизайнерів.
- Володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну (поліграфічна продукція, пакування, фірмовий стиль, плакат, книжкова графіка, носії реклами, медіа-простір тощо).
- Володіння знаннями й уміннями у галузі інформатики та комп'ютерних технологій з дизайн-проекування.
- Здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел (електронних, письмових, архівних і усних) для виконання конкретного дизайнерського завдання.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи, використовуючи набуті знання з теорії та практики композиції, студенти

набувають умінь та навичок:

- правильно визначати структурні принципи побудови площинної композиції;
- практично застосовувати засоби композиції при моделюванні різних типів композицій із заданими властивостями;
- коректно інтерпретувати зображення в процесі розробки дизайн-продукту;
- використовуючи знання виражальних засобів та теорії композиції, самостійно виконувати дизайн-розробки в різних видах та жанрах мистецтва;
- володіти методикою обробки графічних матеріалів в процесі дизайн-проектування;
- методично вірно володіти термінологією для майбутньої професійної діяльності.

Основними формами організації навчальної роботи є робота в аудиторії під контролем педагога, а також самостійна робота з аналогами, літературою, репродукціями, відвідування музеїв, виставкових зал, фахових виставок тощо, що сприяє розвитку образного мислення та творчих здібностей студентів. Набуті знання з основ композиції та проектної графіки закріплюються в процесі виконання практичних робіт, а також під час індивідуальних занять та модульного контролю.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійні
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Знакові системи у фірмовому стилі							
Тема 1. Знак, види знаків. Роль товарного знаку (ТЗ) в системі проектування бренду	12				6		6
Тема 2. Складання технічного завдання і його обговорення (сфера виробництва, торгівлі тощо). Збір даних і їх аналіз. Розробка загальної концепції фірмового стилю (ФС)	12				6		6
Тема 3. Чорно-білий оригінал ТЗ та його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом. Варіанти кольорового рішення ТЗ.	12				6		6
Тема 4. Вибір шрифтів і їх обробка для ФС.	12				6		6
Модульний контроль	2						
Змістовий модуль 2. Шрифт в системі ідентифікації							
Тема 5. Розробка пакету ділової документації ФС. Верстання.	12				6		6
Тема 6. Розробка рекламно-сувенірної продукції	12				6		6
Модульний контроль	2						
Змістовий модуль 3. Візуальні комунікації як елемент ФС							
Тема 7. Візуальні комунікації як елемент ФС.	12				6		6
Модульний контроль	2				6		6
Усього	90				42		42

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Знакові системи у фірмовому стилі.

Тема 1. Тема 1. Знак, види знаків. Роль товарного знаку (ТЗ) в системі проектування бренду.

Практична робота 1. Складання концепції для розробки ТЗ. Ескізування загальної композиції ТЗ та його компонентів. Конструювання ТЗ в граф. редакторі (сітка, контур, направляючі та формотворчі)

Тема 2. Складання технічного завдання і його обговорення (сфера виробництва, торгівлі тощо). Збір даних і їх аналіз. Розробка загальної концепції фірмового стилю (ФС).

Практична робота 2. Складання концепції для розробки ТЗ. Ескізування загальної композиції ТЗ та його компонентів. Конструювання ТЗ в граф. редакторі (сітка, контур, направляючі та формотворчі)

Тема 3. Чорно-білий оригінал ТЗ та його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом. Варіанти кольорового рішення ТЗ.

Практична робота 3. Проектування ТЗ та піктограм. Створення орнаментальної композиції на основі ТЗ з урахуванням масштабування.

Література: 3, 10, 11, 12, 13, 16

Змістовий модуль 2. Шрифт в системі ідентифікації.

Тема 4. Вибір шрифтів і їх обробка для ФС.

Практична робота 4. Вибір основних та допоміжних шрифтів фірмового стилю, їхня обробка для використання у проектуванні ФС.

Тема 5. Розробка пакету ділової документації ФС. Верстання.

Практична робота 5. Вибір та проектування основних носіїв ділової документації та допоміжного пакету ділової продукції ФС, доопрацювання у графічних пакетах програм, верстання, друк.

Тема 6. Розробка рекламно-сувенірної продукції

Практична робота 6. Розробка декількох видів упаковок, фірмових етикеток, календарів, листівок, флаєрів, плакатів тощо у рамках ФС.

Література: 8, 9, 18, 20, 22, 23, 27

Змістовий модуль 3. Візуальні комунікації як елемент ФС.

Тема 7. Візуальні комунікації як елемент ФС.

Практична робота 7. Розробка елементів костюмів (уніформи) для персоналу або елементів візуальних комунікацій для інтер'єрів та екстер'єрів у рамках ФС.

Література: 19, 29, 30.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом					
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом					
Відвідування лабораторних занять	1	12	12	6	6	3	3
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом					
Робота на лабораторному занятті	10	4	40	2	20	1	10
Відвідування практичних робіт	10	Не передбачено навчальним планом					
Виконання завдань для самостійної роботи (оцінюється як творча)	5	4	20	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	97	-	61	-	43
Максимальна кількість балів:		201					
Розрахунок коефіцієнта:		$201 : 100 = 2,01$					
Залік		100					

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Змістовий модуль та теми курсу	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль	Бали
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1	Складання концепції для розробки ТЗ. Ескізування загальної композиції ТЗ та його компонентів. Конструювання ТЗ в граф. редакторі (сітка, контур, направляючі та формотворчі).	6	практичне заняття	5
2	Чорно-білий оригінал ТЗ та його інверсія. Варіанти в градаціях сірого кольору. Доопрацювання форми за психоемоційним принципом.	6	практичне заняття	5
3	Варіанти кольорового рішення ТЗ. Проектування ТЗ та піктограм. Створення орнаментальної композиції на основі ТЗ з урахуванням масштабування.	6	практичне заняття	5
4	Вибір основних та допоміжних шрифтів фірмового стилю, їхня обробка для використання у проектуванні ФС.	6	практичне заняття, модульний контроль	5
<i>Змістовий модуль 2</i>				
5	Вибір та проектування основних носіїв ділової документації та допоміжного пакету ділової продукції ФС, доопрацювання у графічних пакетах програм, верстання, друк.	6	практичне заняття	5
6	Розробка рекламно-сувенірної продукції. Розробка декількох видів упаковок, фірмових етикеток, календарів, листівок, флаєрів, плакатів тощо у рамках ФС.	6	практичне заняття, модульний контроль	5
<i>Змістовий модуль 3</i>				
7	Візуальні комунікації як елемент ФС. Розробка елементів костюмів (уніформи) для персоналу або елементів візуальних комунікацій для інтер'єрів та екстер'єрів у рамках ФС. Оригінал-макет ФС.	6	практичне заняття, модульний контроль	5
	Усього	42		35

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю.

Модульний контроль здійснюється окремо у вигляді перегляду творчих робіт, ескізів тощо (портфоліо-контроль).

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Проектування рекламно-графічних комплексів» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	21 – 25
володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити	9 – 12

висновки на основі проведених спостережень	
студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	5 – 8
студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно висновки на основі проведених спостережень..	1 - 4

6.4. ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ»

8 семестр - разом: 90 год., з них: лабораторних – 42 год., самостійна робота – 42 год., МКР – 6 год., залік.

Теми змістових модулів	Змістовий модуль 1. Знакові системи у фірмовому стилі.				Змістовий модуль 2. Шрифт в системі ідентифікації.		Змістовий модуль 3. Візуальні комунікації як елемент ФС.
Кількість балів за ЗМ	97				61		43
Кількість годин	6	6	6	6	6	6	6
Теми лекцій							
Відвідування (бали)	3	3	3	3	3	3	3
Теми лабораторних занять	T1. Види знаків. Роль ТЗ в системі проектування бренду	T2. Складання технічного завдання	T3. Варіанти рішення ТЗ.	T4. Вибір шрифтів для ФС	T5. Розробка пакету ділової документації ФС. Верстання.	T6. Розробка рекламно-сувенірної продукції	T7. Візуальні комунікації як елемент ФС.
Лабораторні роботи (бали)	10	10	10	10	10	10	10
Самостійні роботи (бали)	5	5	5	5	5	5	5
Поточний контроль (бали)	МКР№ 1 – 25 б.				МКР № 2 – 25 б.		МКР № 3 – 25 б.
Разом за семестр – 201 бал. (коефіцієнт визначення успішності – 2,01)							
Залік							

8. РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Степанов А.В., Мальгин В.И., Иванова Г.И. Объемно-пространственная композиция. – М., Архитектура-С. – 2007. – 256 с.
2. Чернышев О.В. Формальная композиция. – М., Харвест. – 1999. 312 с.
3. Волошко В.М. Принципы решения знаковых изображений. Учеб пособие. – М.: Московский архитектурный институт, 1987.
4. Даглдиян Калуст. Декоративная композиция – М., Феникс. – 2010. – 315 с.
5. Голубева О.Л. Основы композиции. – М., Искусство. – 2004. – 121 с.
6. Паранюшкин Р. В. Композиция. – Волгоград, Феникс. – 2005.
7. Квентин Ньюарк. Что такое графический дизайн. – М., Астрель. – 2005.

Додаткові:

8. Элис Туэмлоу. Графический дизайн: Фирменный стиль, новейшие технологии и креативные идеи. – М., Астрель – АСТ. – 2006. – 256 с.
9. Лесняк В. Акцидентный шрифт. – Харьков.: Колорит, 2004.
10. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки.: навч. пос. / Поліщук А.А. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 212 с.
11. Серов С.И. Графика современного знака. – М.: Линия График, 2003. – С. 381 – 385.
12. Сокольников Ю., Товарные знаки./ Историография. Построение. Использование. Регистрация./ Энциклопедическое издание. – СПб.: Издательский дом «ТиГра», 2003.
13. Стор И.Н. Смыслообразование в графическом дизайне. Метаморфозы зрительных образов. Учебное пособие для вузов. – М.: МГТУ им. А.Н. Косыгина, 2003.
14. Тимоти Самара. Типографика цвета. Практикум. Как выбрать шрифты. – М.: РИП-холдинг, 2006.

15. Устин В.Б. Композиция в дизайне. Методические основы композиционно-художественного формообразования в дизайнерском творчестве: учебное пособие. – 2-е изд., – М.: АСТ: Астрель, 2006.
16. Чебаник В. Графіка української мови/абетка. – К., 2004.
17. Яковлев М.І. Композиція + геометрія. – К.: Каравела, 2007. – 240 с.
18. AGAINST THE CLOCK. Искусство дизайна – с комп'ютером и без.../ Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 208 с.
19. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие (сокр. пер. с англ. В.Н. Самохина, общ. ред. и вст. ст. В.П. Шестакова). — Москва, “Прогресс”, 1974.
20. Арнхейм Р. "Новые очерки по психологии искусства", Пер. с англ. Москва, "Прометей", 1994.
21. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут. – "Искусство" Ленинградское отделение, 1985. – 236 с., ил.
22. Боумен У. Графическое представление информации. Пер. с англ. М.: Мир, 1971. (William J. Bowman, Graphic Communication. John Wiley & sons, New York - London - Sydney, 1968.).
23. Введение в курс «Компьютерная графика». Шрифтовой плакат в программах «Adobe Photoshop» и «CorelDRAW»: Учебное пособие. - Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. - 127 с.: ил. ISBN 5-7410-2006.
24. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. - К, Вища школа, 1988, - 191 с.
25. Дыко Л.П. Основы композиции в фотографии. – М.: Высшая школа, 1988.
26. Лесняк В.И. Графический дизайн (основы профессии). – К.: Биос Дизайн Бук, 2009,-416 с.
27. Пирс Ч.С.. Что такое знак? // Вестник Томского Государственного Университета. - 2009. - №3(7). - С. 88-95
28. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо

Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.

29. Рок Ирвин, Введение в зрительное восприятие, 2 книги, Пер. с англ. М.:Педагогика,1980.
30. Тимофеев Г. Графический дизайн - М.: Издательство «Познавательная книга плюс», 2001.

Интернет-ресурсы

1. <http://kak.ru/>
2. [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/)
3. <http://books-art.ru/>
4. <http://www.designstory.ru/designers/>
5. [http:// www.exlibris.su/](http://www.exlibris.su/)